

ALTERNATIV DEMOKRATESCH
REFORMPARTEI
Groupe parlementaire

Här Fernand Etgen
President vun der Deputéiertechamber
19, um Krautmaart
L-1728 Lëtzebuerg

Lëtzebuerg, de 15. Juni 2021

Här President,

Sou wéi d'Chambersreglement et virgesäit, bieden ech lech, dës parlamentaresch Fro un den Här Staatsminister, den Här Bausseminister, den Här Minister fir Ekonomie an den Här Verdeeedungsminister weiderzeleeden.

Wéi rezent op verschiddene Plazen an der däitscher Presse ze liese war, sou zum Beispill am Artikel "Nato-Chef will Bündnisfall auch im Weltraum", deen den 11. Juni um Zitt vun NTV publizéiert gouf, hat den Här Jens Stoltenberg, Generalsekretär vun der NATO, ugekënnegt, sech um Sommet vum 14. Juni zu Bréissel duerfir anzesetzen, datt den Artikel 5 iwwert d'"*défense collective*" och op de Beräich vum Weltraum erweidert gëtt, sou datt dësen zum Beispill am Fall vun engem Akt vu Sabotage u Satellitte vun engem Natostaat kéint aktivéiert ginn. Am Communiqué deen d'NATO am Uschloss un de Sommet publizéiert hat, war an deem Sënn, ënnert dem Punkt 33 dëst ze liesen:

"We recognise the growing importance of space for the security and prosperity of our nations and for NATO's deterrence and defence. Secure access to space services, products, and capabilities is essential for the conduct of the Alliance's operations, missions and activities. We will accelerate our work to deepen and expand our use of space as an operational domain, including through the NATO Space Centre in Germany and the upcoming establishment of the Space Centre of Excellence in France, which we welcome. We will strengthen NATO's space domain awareness and better integrate space in our activities, including training and exercises, resilience, and innovation efforts. Consistent with the Overarching Space Policy, NATO's approach to space will remain fully in line with international law. We support the international efforts to promote responsible behaviour in space. We consider that attacks to, from, or within space present a clear challenge to the security of the Alliance, the impact of which could threaten national and Euro-Atlantic prosperity, security, and stability, and could be as harmful to modern societies as a conventional attack. Such attacks could lead to the invocation of Article 5. A decision as to when such attacks would lead to the invocation of Article 5 would be taken by the North Atlantic Council on a case-by-case basis."

An ënnert dem Punkt 38 dëst:

"The greatest responsibility of the Alliance is to protect and defend our territory and our populations against attack, as set out in Article 5 of the Washington Treaty. No one should doubt NATO's resolve if the security of any of its members were to be threatened. Faced with a highly diverse, complex, and demanding international security environment, NATO is determined to maintain the full range of capabilities necessary to deter and defend against any threat to the safety and security of our populations, wherever it should arise".

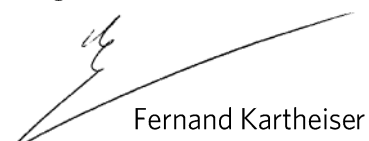
Bei dëser Approche ass et op där enger Säit wichteg, op d'Restriktiounen am Bezuch op déi militäresch Notzung vum Weltraum, besonnesch am "Outer Space Treaty" vun 1967,

opzepassen. Op där anerer Säit huet Lëtzebuerg am Kader vun der Bedriewung vun zivilen oder militäresche Satelliten, vum Weltraumbiergbau ("*Space Mining*") oder, méi allgemeng, den Ambitiounen am Beräich vu "Space Resources", sou wéi och den Artemis-Accorden eng Rei vun eegenen nationale weltraumpoliteschen Interessen.

An deem Zesummenhang géif ech der Regierung gär des Froe stellen:

- 1) Kann d'Regierung hir allgemeng Positioun zu där uewen zitierter, interpretativer Erweiterung vum Artikel 5 vum Nato-Vertrag elaboréieren? Wéi beurteelt si d'Fro vun der Kompatibilitéit mam "*Outer Space Treaty*" vun 1967?
- 2) Kann d'Regierung elaboréieren, wéi si d'Kompatibilitéit vun dëser geplangter Erweiterung mat eisen nationalen ekonomesche Weltrauminteresse am Kader vun den Artemis-Accorde beurteelt? Gesäit si an der Formulatioun vun der NATO-Erklärung vum 14. Juni och d'Gefor vun enger Militariséierung vum Mound?
- 3) An der Äntwert op meng erweidert parlamentaresch Fro Nummer 53 huet den Här Wirtschaftsminister den 18. November 2020 an der Chamber ausgefouert, datt Lëtzebuerg nieft den Artemis-Accorden iwver eng Rei weider, bilateral Kooperatiounen am Kader vun der Weltraumpolitik verfüügt. Kann d'Regierung elaboréieren, ëm wéi eng Accorden et sech hei handelt a wéi dës mat der zitierter, interpretativer Erweiterung vum Nato-Vertrag kompatibel sinn?
- 4) Russland a China plange laangfristeg e Projet fir eng international Forschungsstatioun um Südpol vum Mound ("*International Lunar Research Station*" ILRS) ze lancéieren. En entsprechende "*Memorandum of Understanding*" gouf den 9. Mäerz dëst Joer ënnerschriwwen an den 23. Abrëll gouf d'Bedeelegungsméiglechkeet fir aner Staaten annoncéiert. Lëtzebuerg schafft un technesche Méiglechkeete fir speziell bei der Sich no Waasser och an dëser Regioun aktiv ze sinn. Envisagéiert d'Regierung an Zukunft eng potenziell Lëtzebuerg Bedeelegung um Projet vun der ILRS? Kënnen déi aktuell Entwécklungen am Beräich vun der NATO eng Brems fir déi international wëssenschaftlech oder ekonomesch Zesummenaarbecht, och am Weltraum, mat China a Russland duerstellen?
- 5) Gëtt et en *Avis juridique* vun der NATO oder huet d'Lëtzebuenger Regierung eng juristesche Analys iwver d'Kompatibilitéit vun der NATO-Erklärung vum 14. Juni mat dem Weltraumrecht ugefrot, sou wéi et am Abléck gëllt?

Mat déiwem Respekt,

Fernand Kartheiser
Deputéierten